

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy, v právní věci žalobce: **J. B.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 1. 2003, č. j. 40 Ca 615/2001 – 55,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

V řízení vedeném u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 40 Ca 615/2001, bylo k oprávněmu prostředku žalobce přezkoumáváno rozhodnutí žalované ze dne 14. 9. 2001, č. x, jímž byl žalobci přiznán od 8. 8. 2001 plný invalidní důchod podle ustanovení § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v částce 6740 Kč měsíčně. Rozsudkem uvedeného soudu ze dne 9. 5. 2002, č. j. 40 Ca 615/2001 – 15, bylo oprávněmu prostředku žalobce vyhověno, přezkoumávané rozhodnutí žalované zrušeno a věc vrácena uvedenému správnímu orgánu k dalšímu řízení. Soud vycházel přitom z výpovědi žalobce, z listinných důkazů obsažených v dávkovém spise a z obsahu spisu Okresního soudu v Litoměřicích sp. zn. 9 C 303/93, jakož i z potvrzení Úřadu práce v Litoměřicích. Zjistil, že podle osobního listu důchodového pojištění nemá žalobce započtenou dobu od 24. 7. 1993 do 1. 12. 1994 a od 26. 1. 2001 do 7. 8. 2001. Podle potvrzení Úřadu práce v Litoměřicích byl však žalobce evidován jako uchazeč o zaměstnání v době od 1. 6. 2000 do 7. 8. 2001, přičemž hmotné zabezpečení mu bylo přiznáno v době od 1. 6. 2000 do 23. 3. 2001. Dále zjistil z rozsudku Okresního soudu v Litoměřicích, č. j. 9 C 303/93 – 31, ze dne 16. 1. 1995, který nabyl právní moci dne 14. 6. 1995, že k návrhu žalobce bylo určeno, že okamžité zrušení pracovního poměru, dané mu Zemědělským družstvem vlastníků Ř. dne 7. 9. 1993 je neplatné. Podle obsahu tohoto soudního spisu pak žalobce uzavřel dohodu o skončení členství v družstvu dnem 1. 11. 1993. Krajský soud dospěl proto v přezkumném

řízení důchodovém k závěru, že žalobce má prokázanu dobu od 24. 7. 1993 do 31. 10. 1993 a od 26. 1. 2001 do 7. 8. 2001, a proto zavázal žalovanou k provedení přepočtu žalobceva plného invalidního důchodu se zohledněním této prokázané doby. K odvolání žalobce proti tomuto rozsudku Vrchní soud v Praze (který byl v té době příslušným k rozhodnutí o odvolání podle páté části občanského soudního řádu, v tehdy platném znění), rozsudkem ze dne 2. 10. 2002, sp. zn. 1 Cao 114/2002, rozsudek soudu I. stupně potvrdil. Proti tomuto rozsudku podal žalobce dne 1. 11. 2002 dovolání, jímž žádal Nejvyšší soud, aby věc vrátil soudu I. stupně.

Usnesením ze dne 13. 11. 2002, č. j. 40 Ca 615/2001 – 52, vyzval krajský soud žalobce, aby si ve lhůtě 10-ti dnů od doručení usnesení zvolil zástupce pro dovolací řízení, jímž musí být advokát, a tuto skutečnost doložil soudu předložením plné moci s tím, že ve stejné lhůtě musí být předloženo advokátem sepsané dovolání ve dvojím vyhotovení. Stěžovatel byl poučen, že nebude-li této výzvě ve lhůtě vyhověno, bude spis předložen dovolacímu soudu a dovolací řízení zastaveno. K žádosti žalobce na ustanovení advokáta pro dovolací řízení, ustanovil krajský soud usnesením ze dne 28. 11. 2002, č. j. 40 Ca 615/2001 – 54, zástupcem žalobce Mgr. Ladislava Malečka, advokáta, se sídlem v Litoměřicích, Velká Krajská 1, jemuž uložil vypracovat žalobci dovolání k Nejvyššímu soudu ČR. Uvedený advokát požádal dopisem ze dne 18. 12. 2002, Krajský soud v Ústí nad Labem o zrušení ustanovení s poukazem na skutečnost, že již v roce 1996 byl ustanoven Českou advokátní komorou zástupcem stěžovatele, avšak vzhledem ke stížnosti žalobce na jeho osobu bylo toto zastoupení zrušeno. Jelikož došlo k narušení nezbytné důvěry mezi ním a klientem již v roce 1997, nepokládal za vhodné, aby žalobce zastupoval v předmětném řízení.

Krajský soud v Ústí nad Labem poté usnesením ze dne 31. 1. 2003, č. j. 40 Ca 615/2001 – 54, zrušil své usnesení ze dne 28. 11. 2002, jímž byl žalobci ustanoven právním zástupcem Mgr. Ladislav Maleček a dále téhož dne (31. 1. 2003) vydal usnesení č. j. 40 Ca 615/2001 – 55, jímž zástupcem stěžovatele ustanovil JUDr. Petra Prágl, advokáta, se sídlem v Ústí nad Labem, Dlouhá 5. Ustanovenému advokátovi uložil, aby vypracoval dovolání (kasační stížnost) k Nejvyššímu správnímu soudu ve lhůtě 20-ti dnů od doručení usnesení, a aby žalobce v tomto řízení zastupoval. Poukázal na nabytí účinnosti zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), zejména přechodné ustanovení § 129 odst. 4, podle něhož, bylo-li přede dnem nabytí účinnosti s. ř. s. podáno - proti rozhodnutí Vrchního soudu o odvolání do rozhodnutí krajského soudu o opravném prostředku - dovolání, a nebylo o něm rozhodnuto do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, dokončí řízení Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí hlavy třetí dílu prvního tohoto zákona.

Stěžovatel na toto usnesení reagoval podáním nadepsaným jako kasační stížnost, v němž znovu poukazuje na nutnost přesného výpočtu ušlé mzdy od sedmého měsíce roku 1993 s tím, aby přepočten byl proveden z platu předsedy kontrolní komise Z. družstva Ř., neboť z této funkce byl nezákonně svržen. Uvedl dále, že právním zástupcem mu byl stanoven JUDr. Petr Prágl, s čímž souhlasí a žádá Nejvyšší soud, aby zaslal jeho podání o věci ustanovenému advokátovi. Žádá rovněž JUDr. Petra Prágl, aby mu zaslal jeho podání k podpisu a dále dodává, že v tak složité věci by jej mohli zastupovat dva určené advokáty, neboť to zákon nezakazuje.

Advokát JUDr. Petr Prágl přípisem ze dne 11. 2. 2003 požádal procesní soud o prodloužení lhůty k podání dovolání, neboť od stěžovatele dosud neobdržel požadované

podklady pro jeho sepis. Dalším přípisem ze dne 12. 5. 2003 sdělil krajskému soudu, že žalobce na svém podaném dovolání napadajícím rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 10. 2002, č. j. Cao 114/2002 – 34, již netrvá a vady podaného dovolání proto odstraňovat nebude. Navrhuje, aby procesní soud podání žalobce pro vady podání usnesením odmítl.

Usnesením ze dne 19. 5. 2003, č. j. 40 Ca 615/2001 – 69, které nabylo právní moci dne 11. 6. 2003, Krajský soud v Ústí nad Labem řízení o kasační stížnosti stěžovatele zastavil. Dospěl k závěru, že podání stěžovatele, sepsané jeho právním zástupcem dne 12. 5. 2003, je podle obsahu jednoznačným zpětvzetím podaného opravného prostředku (kasační stížnosti). Jelikož ke zpětvzetí došlo dříve, než byla věc předložena Nejvyššímu správnímu soudu, krajský soud v souladu s ustanovením § 108 odst. 2 s. ř. s. řízení zastavil. Soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení.

Dne 5. 10. 2005 bylo Krajskému soudu v Ústí nad Labem doručeno podání stěžovatele ze dne 27. 9. 2005, č. j. 40 Ca 615/2001 – 15, v němž stěžovatel uvádí, že se týká plného invalidního důchodu, o němž bylo rozhodnuto rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 5. 2002, č. j. 40 Ca 615/2001 – 15, přičemž věc u Vrchního soudu v Praze vyhrál. K podání dovolání byl určen zástupce JUDr. Prágl, který mu neposkytl právní pomoc a ani mu nevrátil spisy. Stěžovatel uvádí, že žádá náhradu škody a znovu připomíná svůj nedořešený spor s firmou F. M., a Zemědělským družstvem Ř. Požaduje prověření těchto záležitostí, jakož i postupu jeho ošetřující lékařky ve věci invalidity. Dále uvádí, že žádá o vrácení výživného, jakož i náhrady ušlé mzdy a náhrady škody za způsobení plné invalidity ve výši 6 000 000 Kč.

Řízení o podání stěžovatele bylo u Krajského soudu v Ústí nad Labem vedeno pod sp. zn. 42 Nc 13/2005. Stěžovatel byl uvedeným soudem předvolán k přípravě jednání, přičemž do protokolu ze dne 9. 1. 2006 k vyjasnění svého podání uvedl, že jeho záležitost se týká předcházející věci č. j. 40 Ca 615/2001, v níž bylo podáno dovolání proti rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, který potvrdil rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 40 Ca 615/2001 - 15. Stěžovatel k dotazům soudu sdělil, že o zpětvzetí dovolání (resp. v novém právním režimu kasační stížnosti) proti rozhodnutí Vrchního soudu v Praze nebyl svým tehdejším právním zástupcem informován, nejednalo se o projev stěžovatelovy vůle a JUDr. Prágl tento krok učinil svévolně. Stěžovatel se nedozvěděl ani o tom, že řízení o této kasační stížnosti bylo v důsledku zpětvzetí zastaveno.

Soudce sepisující se stěžovatelem protokol o přípravě jednání dále konstatuje, že „dosavadní průběh řízení vidí tak, že JUDr. Prágl nebyl pravomocně ustanoveným zástupcem podatele, protože proti tomu byla podána kasační stížnost, o níž dosud nebylo rozhodnuto. Jím provedený právní úkon – zpětvzetí dovolání, resp. kasační stížnosti – je proto právně bezvýznamný a ani usnesení o následném zastavení řízení (č. l. 69) není tudíž dosud pravomocné, neboť bylo doručeno jen JUDr. Práglovi a nikoliv dosavadnímu právnímu zástupci stěžovatele Mgr. Malečkovi, či stěžovateli samostatnému. Stěžovatel se zastavením řízení nesouhlasí“. Poté soud vyhlásil usnesení, že podání sp. zn. 42 Nc 13/2005 se stávají součástí věci 40 Ca 615/2001 a v řízení bude pokračováno předložením kasační stížnosti na č.l. 63 Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí, kdo je právním zástupcem stěžovatele. Určenému právnímu zástupci bude pak doručeno rozhodnutí o zastavení řízení k případným dalším úkonům. K výzvě soudu stěžovatel ještě do protokolu uvedl, že svou kasační stížností napadá rozhodnutí na č.l. 55 spisu, jímž došlo ke změně jeho právního zástupce z Mgr. Malečka na JUDr. Práglu. S tím stěžovatel nesouhlasí, neboť z osobního jednání s JUDr. Práglem o sepisu dovolání

dospěl k závěru, že tento advokát není tím, kdo mu může pomoci. Jmenovaný jej totiž, i stěžovatelovu manželku přesvědčoval, že v soudním řízení nemůže mít úspěch a že jeho záležitost nelze soudně řešit. Dodal, že „to mu asi podepsali, avšak jen v tom smyslu, že žalobce byl v předcházejícím řízení zčásti úspěšný“.

Krajský soud v Ústí nad Labem předkládá věc Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti stěžovatele proti usnesení ze dne 31. 1. 2003, č. j. 40 Ca 615/01 – 55.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost nemohl projednat, neboť je podána opožděně.

Z výše již provedené rekapitulace spisu vyplývá, že usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 1. 2003, č. j. 40 Ca 615/2001 – 55, byl právním zástupcem žalobce ustanoven JUDr. Petr Prágl poté, co předchozím usnesením téhož soudu ze dne 31. 1. 2003, č. j. 40 Ca 615/2001 – 54, bylo zrušeno usnesení téhož soudu ze dne 28. 11. 2002 o ustanovení Mgr. Ladislava Malečka právním zástupcem stěžovatele. Soud k tomuto zrušení přistoupil k žádosti naposledy uvedeného advokáta, v níž poukazoval na stěžovatelovu stížnost na svou osobu u České advokátní komory v roce 1996. Nutno potvrdit, že stěžovatel poté, co mu byla doručena obě usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 1. 2006, zaslal uvedenému soudu (dvojmo) své podání ze dne 5. 2. 2003, nadepsané sice jako kasační stížnost, ale nelze z něho dovodit, že by se stížnostní body vztahovaly k ustanovení JUDr. Petra Prágla stěžovatelovým zástupcem. Stěžovatel v podání výslovně uvedl, že „Právním zástupcem mi byl stanoven JUDr. Petr Prágl se sídlem v Ústí nad Labem, Dlouhá 5, s tím souhlasím“. Z dalšího textu je patrné, že stěžovatel očekává další spolupráci s uvedeným advokátem, neboť žádá soud, aby jeho podání zaslal stanovenému advokátovi a že žádá JUDr. Petra Prágla, aby jím sepsané podání zaslal stěžovateli k podpisu. Dále stěžovatel vede polemiku o tom, že nevidí důvodu, proč by jej v řízení nemohli zastupovat dva advokáti. Krajský soud v Ústí nad Labem tudíž po obdržení tohoto stěžovatelova podání neměl důvod se domnívat, že jde o kasační stížnost stěžovatele proti usnesení o ustanovení JUDr. Petra Prágla zástupcem stěžovatele. Pokud snad ve větě „právním zástupcem mi byl stanoven JUDr. Petr Prágl se sídlem v Ústí nad Labem, Dlouhá 5, s tím souhlasím“, bylo do strojem psaného textu před slovo „souhlasím“ ručně vepsáno písmeno „n“, z něhož nyní krajský soud zřejmě dovozuje, že šlo o vyjádření stěžovatelova nesouhlasu, není zřejmé co připsáním tohoto písmene pisatel sledoval. Je však jisto, že původní text (i s ohledem na počet psaných písmen) zněl „souhlasím“. Vyplývá to i z obsahu kopie (stejnopisu) textu, který je rovněž založen ve spise (stěžovatel zaslal podání dvojmo), kde žádný takový vpisec uveden není a kde je výslovně strojem napsáno „s tím souhlasím“, aniž by zde byly prováděny jakékoliv úpravy textu. Pokud snad krajský soud dnes dovozuje z úpravy textu (připsání písmene „n“ před slovo souhlasím) vyjádření stěžovatelova nesouhlasu s ustanovením JUDr. Petra Prágla zástupcem pro řízení o kasační stížnosti, nelze pro takovou úvahu ve spise najít oporu, bez ohledu na to, že lze jen stěží vysledovat, co úpravou textu originálu pisatel sledoval. Uvedená pochybnost mohla být odstraněna porovnáním originálu textu s obsahem jeho již výše zmíněné kopie založené ve spise.

Nutno proto dovodit, že první jednoznačný a pochybnosti nevzbuzující projev vůle nesouhlasu stěžovatele s usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 1. 2003, č. j. 40 Ca 615/2001 – 55, jímž byl stěžovateli ustanoven zástupcem advokát JUDr. Petr Prágl, je vyjádřen až v protokole o přípravě jednání sepsaném Krajským soudem v Ústí nad Labem

dne 9. 1. 2006. Tento projev vůle jednoznačně formulovaný jako kasační stížnost, je však podán opožděně.

Podle ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s. musí být kasační stížnost podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí, proti němuž směřuje. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 1. 2003, č. j. 40 Ca 615/2001 – 55, obsahuje řádné poučení o lhůtě k podání kasační stížnosti. V poučení napadeného usnesení je v souladu s citovaným ustanovením správně uvedeno, že proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně prostřednictvím soudu podepsaného.

Podle § 40 odst. 1 s. ř. s. lhůta stanovená tímto zákonem, výzvou nebo rozhodnutím soudu začíná běžet počátkem dne následujícího poté, kdy došlo ke skutečnosti určující její počátek. To neplatí o lhůtách stanovených podle hodin. Podle odst. 2 téhož ustanovení, lhůta určená podle týdnů, měsíců nebo roků, končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který učil počátek lhůty. Není-li takový den v měsíci, končí lhůta uplynutím posledního dne tohoto měsíce. Podle ustanovení § 40 odst. 4 s. ř. s., je lhůta zachována, bylo-li podání v poslední den lhůty předáno soudu nebo je mu zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence, a nebo předáno orgánu, který má povinnost je doručit, nestanoví-li tento zákon jinak.

Z obsahu spisu vyplývá, že napadené usnesení (č. 1. 55), jakož i usnesení, jímž byl předchozí zástupce stěžovatele Mgr. Ladislav Maleček zproštěn zastupování stěžovatele v tomto řízení, byla stěžovateli doručena dne 5. 2. 2003, jak vyplývá ze záznamu na dodejce obálky, v níž byla obě usnesení stěžovateli doručena (téhož dne, tj. 5. 2. 2003 bylo usnesení čl. 55 doručeno JUDr. Petr Práglovi a usnesení čl. 54 Mgr. Ladislavu Malečkovi). Na toto doručení reagoval pouze stěžovatel podáním ze dne 5. 2. 2003, které sice bylo označeno jako kasační stížnost, ale svým obsahem nebylo kasační stížností proti výše zmíněným usnesením, neboť stížnostní body se týkaly věci samé, tj. důvodů, pro něž nesouhlasil stěžovatel s rozhodnutím žalované o výši plného invalidního důchodu. Kasační stížnost proti usnesení o ustanovení JUDr. Petra Prágla zástupcem stěžovatele byla stěžovatelem podána až do protokolu o přípravě jednání sepsaném Krajským soudem v Ústí nad Labem dne 9. 1. 2006. Stalo se tak nepochybně po marném uplynutí lhůty dvou týdnů k jejímu podání, neboť ta počala běžet dne následujícího a skončila ve středu dne 19. 2. 2003. Tento den se totiž svým označením – středa – shoduje s označením dne, který určuje počátek lhůty, jímž je den doručení napadeného rozhodnutí stěžovateli, tedy středa dne 5. 2. 2003. Kasační stížnost podaná až dne 9. 1. 2006, tedy po uplynutí 3 let od doručení rozhodnutí soudu, je tudíž nepochybně opožděná.

Nezbývá tudíž než konstatovat, že lhůta pro podání kasační stížnosti byla zmeškána a Nejvyšší správní soud musel kasační stížnost podle § 46 odst. 1 písm. b), za použití § 120 s. ř. s., jako opožděně podanou odmítnout.

Nad rámec tohoto odůvodnění Nejvyšší správní soud poznamenává, že řízení vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 40 Ca 615/2001 bylo pravomocně skončeno již dne 11. 6. 2003. Usnesení o zastavení řízení ze dne 19. 5. 2003, č. j. 40 Ca 615/2001 – 69, bylo soudem řádně doručeno účastníkům řízení, tj. žalované a v souladu s ustanovením § 42 odst. 2 s. ř. s. též zástupci stěžovatele. Podle uvedeného ustanovení, má-li účastník nebo osoba

zúčastněná na řízení zástupce, doručuje se pouze zástupci. Takto pravomocně skončené řízení nelze již znovu otevírat způsobem prezentovaným Krajským soudem v Ústí nad Labem v protokolu o přípravě jednání ze dne 9. 1. 2006. Zde navrhovaný postup nemá oporu v zákoně.

Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, jestliže kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. září 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu